

Keskustelualoite KA 12/2022 vp

Sanna Antikainen ps ym.

Keskustelualoite lastensuojelun tilanteesta

Eduskunnan puhemiehelle

Lastensuojelun tilanne Suomessa on hälyttävä. Apua tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on jatkuvassa kasvussa ja monet alan ammattilaiset pelkäävät koronapandemian seurausten pahentavan tilannetta entisestään. Etäopetuksen ja tauolle jääneiden harrastusten myötä monen lapsen ja nuoren vaikea tilanne on jäänyt pimentoon ja pahoinvointi lisääntynyt.

Lastensuojelun resurssipula ja järjestelmän heikot kohdat voivat johtaa peruuttamattomiin tragedioihin. Koko Suomea vuonna 2012 järkyttänyt Eerikan tapaus osoitti, kuinka helposti lapsi voi pudota yhteiskunnan turvaverkkojen läpi. Lapsesta oli tehty useita ilmoituksia viranomaisille, mutta niihin ei reagoitu riittävästi. Tämän seurauksena 8-vuotias tyttö menetti henkensä isänsä ja tämän naisystävän käsissä. Eerika oli muuttanut isänsä ja tämän naisystävän luokse 6-vuotiaana ja joutunut jatkuvan kotiväkivallan uhriksi kuolemaansa saakka. Sekä isä että tämän naisystävä tuomittiin elinkautisiin vankeusrangaistuksiin. Tapaus käynnisti useita selvityksiä lastensuojelun tilanteesta.

Valtioneuvosto asetti tutkintaryhmän selvittämään Eerikan kuolemaan johtaneita syitä. Selvitys valmistui kesäkuussa 2013. Sen mukaan eri viranomaisilla on epäselvyyksiä omista rooleistaan lastensuojelussa. Selvityksessä mainittiin myös viisi toimenpidettä vastaisen varalle. Toimenpiteitä olivat lastensuojelun yhteistyön parantaminen, lasten pahoinpitelyn tunnistaminen, kodin olosuhteiden selvitysmenettelyn vakioiminen, vakavista perheväkivaltatapauksista oppiminen sekä virheistä raportoiminen. Toimenpidelistasta huolimatta lastensuojelun tilanne ei kuitenkaan ole parantunut.

Toinen koko maata järkyttänyt tapaus, jossa lastensuojelun tilanne nousi jälleen esille, oli joulukuussa 2020 tapahtunut ns. Koskelan teinisorma. Uhri oli 16-vuotias poika, joka menehtyi vammoihinsa pitkällisen väkivallan seurauksena. Tekijöinä oli kolme uhrille ennestään tuttua samanikäistä poikaa. Poika oli ollut lastensuojelun asiakas ja sijoitettu kodin ulkopuolelle syksyllä 2020 vanhempien pyynnöstä. Vanhemmat olivat tehneet poliisille virka-apupyynnön, sillä poika ei ollut palannut sijoituspaikkaansa kuolinpäivänään perjantaina 4. joulukuuta. Tästä huolimatta poikaa ei etsitty koko viikonloppuna, vaan ruumiin löysi seuraavana maanantaina Koskelan sairaala-alueella työskennellyt rakennusmies.

Vuosien varrella tehdyistä lukuisista selvityksistä huolimatta lastensuojelun tilanne ei ole parantunut. Resurssipulan vuoksi lastensuojeluilmoituksiin ei reagoida riittävän nopeasti ja yhdellä työntekijällä voi edelleen olla vastuullaan liikaa asiakkaita, joiden tilanteeseen ei ehditä perehtyä riittävän perusteellisesti. Työntekijöiden ylikuormitus johtaa entistä pahempaan resurssipulaan

Keskustelualoite KA 12/2022 vp

uupuneen henkilöstön vaihtaessa alaa. Myöskään poliisi ei etsi sijoituspaikastaan ns. hatkassa olevia lapsia, vaan monissa tapauksissa vanhemmat joutuvat etsimään lapsiaan itse. Toimiva lastensuojelu on elintärkeässä asemassa sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin että koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta, sillä on todettu, että muun muassa syrjäytymiseen johtava kehitys alkaa monesti jo lapsuudessa. Yhteiskunnan on pidettävä huolta lapsista ja nuorista, jos näiden vanhemmat eivät siihen syystä tai toisesta kykene.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun lastensuojelun nykyisestä tilanteesta, lasten ja nuorten pahoinvoinnista sekä sen syistä, lasten ja nuorten itsemurhista sekä päihteiden käytöstä, lasten ja nuorten kokemasta väkivallasta sekä kuolemista, lastensuojelun resurssipulasta sekä lastensuojelun kehitystarpeista.

Helsingissä 2.6.2022

Sanna Antikainen ps
Ritva Elomaa ps
Jussi Halla-aho ps
Petri Huru ps
Olli Immonen ps
Ville Tavio ps
Jari Koskela ps
Jouni Kotiaho ps
Rami Lehto ps
Leena Meri ps
Jani Mäkelä ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Veikko Vallin ps
Sebastian Tynkkynen ps
Veijo Niemi ps
Minna Reijonen ps
Mari Rantanen ps
Lulu Ranne ps
Riikka Purra ps
Jukka Mäkyne ps
Jussi Wihonen ps
Mikko Lundén ps
Mauri Peltokangas ps